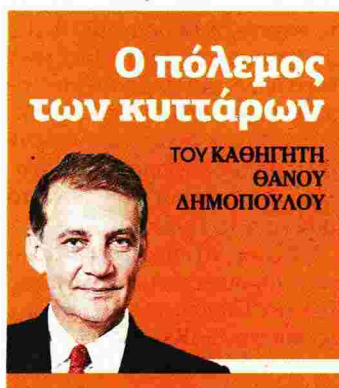


Η χρήση της κάνναβης στη θεραπευτική του καρκίνου

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι ασθενείς που πάσχουν από ανίατα νοσήματα, κυρίως από κακοήθειες, στρέφονται στη «θεραπευτική» χρήση κάνναβης. Πιο συγκεκριμένα, έλαια υψηλής συγκέντρωσης κάνναβης και βάμματα τετραϋδροκανναβινόλης και/ή κανναβιδιόλης υποστηρίζεται ότι έχουν αντικαρκινική δράση. Οι θεωρήσεις αυτές βασίζονται σε προκλινικά δεδομένα από καλλιέργειες καρκινικών κυττάρων και γενετικά τροποποιημένα ποντίκια. Τέτοιες μελέτες έχουν δείξει ότι η τετραϋδροκανναβινόλη καθώς και άλλα φυσικά ή συνθετικά κανναβιδοειδή μπορούν να προσδεθούν στους υποδοχείς κανναβιδοειδών που βρίσκονται στην επιφάνεια των καρκινικών κυττάρων και να οδηγήσουν σε υποχώρηση του όγκου. Η συνακόλουθη αντικαρκινική δράση περιλαμβάνει την προαγωγή της απόπτωσης των



καρκινικών κυττάρων, την αναστολή του κυτταρικού πολλαπλασιασμού, την παρεμπόδιση της νεοαγγειογένεσης, καθώς και την αναστολή της μετανάστευσης και της εναπόθεσης των καρκινικών κυττάρων σε άλλους ιστούς και τη δημιουργία μετάστασης. Παράλληλα, σε τέτοια προκλινικά

μοντέλα έχειδειχθεί ότι τα κανναβιδοειδή εμφανίζουν εκλεκτική δράση στα καρκινικά κύτταρα και δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα των φυσιολογικών κυττάρων.

Ωστόσο, μια συστηματική ανασκόπηση όλων των διαθέσιμων προκλινικών δεδομένων κατέληξε ότι οι αποδείξεις δεν είναι αρκετά ισχυρές για να στοιχειοθετήσουν την αντικαρκινική δράση της κάνναβης. Οσον αφορά τα κλινικά δεδομένα, η διεθνής εμπειρία αντικατοπτρίζεται κυρίως από αναφορές περιστατικών ή από σειρές ασθενών που έχουν δείξει όφελος από τη χρήση κανναβιδοειδών με ή χωρίς παράλληλη συμβατική θεραπεία. Πιο πρόσφατα, κλινικές μελέτες φάσης 1 και 2 σε μικρό αριθμό ασθενών με υποτροπιάζον γλοιοβλάστωμα έχουν δείξει όφελος επιβίωσης με τη χρήση κανναβιδοειδών παράλληλα με την κλασική χημειοθεραπεία. Στο κεντρικό νευρικό σύστημα και στους όγκους του εγκεφάλου παρατηρείται υψηλή έκφραση των υποδοχέων των κανναβιδοειδών και, επομένως, αναμένεται τα κανναβιδοειδή να εμφανίζουν τη μεγαλύτερη δραστηριότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, τα αποτελέσματα μελετών φάσης 2 που θα συμπεριλάβουν μεγάλο αριθμό ασθενών με γλοιοβλάστωμα αναμένονται με ανυπομονησία.

Σημαντικό είναι τα ενθαρρυντικά αυτά αποτελέσματα να μην οδηγήσουν σε γενικεύσεις για πιθανή αποτελεσματικότητα σε άλλες κακοήθειες. Επιπλέον, τονίζεται ότι τα προκλινικά δεδομένα δεν συνεπάγονται υποχρεωτικά αντίστοιχη κλινική αποτελεσματικότητα. Μέχρι τη συγκέντρωση ισχυρών δεδομένων για την αντικαρκινική δράση της κάνναβης και τη θετική γνωμοδότηση των εγκριτικών Αρχών με τη δημιουργία αντίστοιχου νομοθετικού πλαισίου, η χρήση της κάνναβης δεν μπορεί να αποτελεί θεραπευτική επιλογή στην καθημερινή κλινική πρακτική.

Ο Θάνος Δημόπουλος είναι καθηγητής Θεραπευτικής Αιματολογίας - Ογκολογίας, πρώτανος του ΕΚΠΑ

